

Lianne Quax en Lotte Boas – Aalberts Bouw

Hoe Aalberts Bouw richting vond: verduurzamen met data als kompas

Bouw- en ontwikkelbedrijf Aalberts zette enkele jaren geleden bewust de stap naar hun duurzame koers: Bouwen aan het Betere. Motivatie was er volop: collega's waren nieuwsgierig, onderzochten nieuwe materialen, doken in concepten en wilden verbeteren. Tegelijkertijd ontstond een woud aan initiatieven. "We waren op veel vlakken actief, maar de vraag was: wat is de kapstok, wat moet eerst?", zo vertellen Lianne Quax (manager circulariteit en duurzaamheid) en Lotte Boas (projectvoorbereider). Die vraag vormde het startpunt voor een professionelere aanpak binnen dit Loosdrechtse familiebedrijf. Verduurzamen vraagt namelijk niet alleen ambitie, maar ook richting. Dát werd de uitdaging: orde aanbrengen zonder het enthousiasme te verliezen.

Data maakt verduurzaming concreet

In deze zoektocht bleek data – en de BCI als strakke datatool – een logische sleutel. Het maakte het mogelijk om keuzes te onderbouwen, resultaten te meten en discussies te baseren op feiten in plaats van gevoel.

Datagedreven benchmarks zoals MPG-waarden, Paris Proof-plafonds en Het Nieuwe Normaal worden steeds belangrijker. Maar minstens zo belangrijk is de toegankelijkheid van die informatie. "Als je niet weet hoe je een EPD moet lezen, heeft de data geen waarde. Om keuzes te maken moet de informatie begrijpelijk en beschikbaar zijn", vertelt Lianne. Door de databulk middels BCI te vertalen naar overzichtelijke dashboards en zelf infokaarten op te stellen met een eenvoudige uitleg bracht Aalberts duurzaamheid buiten het specialistische domein. Organisatie breed groeide de grip op de materie én de missie.

Ook ontstond het besef dat data niet alleen helpt bij het maken van keuzes, maar ook bij het managen van verwachtingen. De bouwpraktijk stelt nu eenmaal vragen over kosten, beschikbaarheid en haalbaarheid. Door data centraal te stellen, kan veel beter worden uitgelegd waarom een bepaalde route wel of niet werkt. Welke knoppen effect hebben op CO₂-reductie en waar de grenzen liggen. Zo wordt data de gemeenschappelijke taal die ontwikkeling, werkvoorbereiding en uitvoering met elkaar verbindt.

Werkgroepen en menukaarten als ruggengraat

Waar eerder tientallen losse plannen rondzwierven, ontstond een heldere structuur van werkgroepen. Letterlijk: Aalberts ging van 80 ideeën naar 12 teams: dat bracht rust en richting. In deze teams zit veel kennis – kennis die belangrijk is om te delen. Daarom creëerden we menukaarten: overzichtelijke documenten waarin materialen, technische kwaliteiten, verwerkingsvoorwaarden en bijbehorende milieuscores direct naast elkaar staan. Het doel was simpel, aldus Lotte: "Zorgen dat de informatie en de bijbehorende afweging niet alleen in het team blijft, maar voor de hele organisatie bruikbaar wordt."

Deze menukaarten maken zowel de gesprekken intern als extern concreter en keuzes sneller en eenvoudiger. Het wordt meteen zichtbaar welke oplossingen geschikt zijn voor nieuwbouw, welke juist voor renovatie, welke oplossingen CO₂ besparen, welke losmaakbaarheid verhogen en welke simpelweg (nog) niet beschikbaar zijn.

Doordacht Circulair: inzicht vóór ambitie

Na deze slag werd het bestaande Doordacht woningconcept van Aalberts verder circulair doorontwikkeld – op basis van harde data. Vanuit een nulmeting waren de startwaardes bekend, waarna per woningtype werd onderzocht welke variaties in materiaalsamenstellingen mogelijk waren. “Je kan een onderbuikgevoel volgen qua oplossingsrichting en scores, maar uiteindelijk moet je het kunnen toetsen”, zegt Lianne. Dat matchingproces leverde verschillende materiaalpakketten op met elk een eigen oplossingsrichting: maximale CO₂-reductie, minimaal gewicht of specifieke inzet op biobased materiaalgebruik. Zo werd het concept als geheel duurzamer én werd duidelijk waar de grenzen per oplossingsrichting liggen – bijvoorbeeld wat een keuze oplevert en kost.

Die transparantie leverde de BCI-tool en bleek essentieel richting opdrachtgevers. Ook zij hebben een duurzame stip op de horizon: het minimaliseren van CO₂-uitstoot, toewerken naar Paris Proof of een X-percentagie biobased. Aalberts kan vlot inzichtelijk maken welke maatregelpakketten passen bij de genoemde ambities en tonen wat de (on)mogelijkheden zijn. Hierdoor wordt het gesprek inhoudelijker. Natuurlijk spelen er ook andere beweegredenen bij duurzame vraagstukken, aldus Lianne: “Een referentieproject voor een volgende aanbesteding of een specifieke uitstraling in plaats van een cijfermatige onderbouwing. Juist daarom blijft doorvragen enorm belangrijk: wat bedoelt een opdrachtgever precies, welk doelen willen ze behalen en waarom?”.

Opdrachtgevers meenemen in dezelfde taal

Aalberts nodigt opdrachtgevers bewust uit om hun keuzes letterlijk te beleven in hun eigen expositieruimte ‘de BijbBabbelbox’. Hier zijn onderzochte materialen zichtbaar, worden de datasheets vereenvoudigd weergegeven en wordt de interne werkwijze actief gedeeld in werksessies. Zo ontstaan gesprekken over impact, onderlinge afhankelijkheden en haalbaarheid. Als opdrachtgevers de oplossingen zien, voelen en vergelijken, wordt duidelijk waarom bepaalde keuzes logisch zijn en andere juist botsen. Het maakt het gesprek minder abstract en helpt om voorkeuren scherp te krijgen. Deze sessies laten vaak zien dat begrippen als CO₂-opslag, losmaakbaarheid en hergebruik nog niet volledig worden begrepen, maar dat concreet inzicht helpt om gezamenlijk richting te bepalen.

Ketenpartners uitdagen op inhoud

De datagedreven manier van werken beïnvloedt ook de samenwerking met leveranciers. Die worden actief bevraagd op innovaties, NMD-updates/LCA's en terugnameprocessen. “We willen van een materiaal zeker weten dat het systeem klopt en dat het niet alleen een marketingkreet is.” vertelt Lotte. Door de impact van nieuwe materialen snel inzichtelijk te maken, kan Aalberts weloverwogen keuzes maken. Het gaat niet om de snelste innovatie, maar om de meest betrouwbare. Dit alles met goed onderbouwde waardes en bewezen processen.

Deze benadering zorgt ervoor dat partners in de keten mee ontwikkelen. Leveranciers weten dat hun gegevens direct worden meegenomen in analyses, menukaarten en conceptvarianten. Zij voelen daardoor dezelfde druk om transparant te zijn, door te meten en te blijven verbeteren.

Op weg naar 2030

De ambitie van Aalberts is duidelijk: in 2030 twee keer zo duurzaam bouwen met aandacht voor de kostencomponent. Duurzaamheid betekent hier vooral CO₂-reductie; kosten worden bewaakt binnen duidelijke bandbreedtes. Dat brengt soms spanningen met zich mee, zeker in een markt die voortdurend verandert en waar innovaties niet altijd goedkoper zijn. Toch geeft de datagedreven aanpak houvast: het laat zien waar de echte winst zit, waar optimalisatie mogelijk is en wanneer een keuze simpelweg nog niet past. Het maakt de route naar 2030 uitdagend, maar vooral concreet.

Advies aan de sector: begin met inzicht

Aan andere bedrijven heeft Aalberts een nuchtere, praktische boodschap: “Kijk waar je staat. Als je dat weet, zie je meteen waar je kunt verbeteren, aldus Lotte.” Lianne vult aan: “Data helpt om door de bomen het bos te zien, het laaghangend fruit te herkennen en te begrijpen welke keuzes echt impact hebben. Vaak zet je ongemerkt al het treintje in beweging zodra je begint met meten en structureren. Niet door harder te rennen, maar door slimmer te kijken.”